

AKATALPA

Eylül 2013 - Sayı 165

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Hüseyin PEKER

Hüseyin ALEMDAR

AHTAPOT BACAĞI

bir yarısını göremedik
kalan şehirlerin, ev üstünü örten çatıların
kalem seçtik yazmak uğruna, çıraklık gömleğini atamadık
unutkanlık görevimizdi o şehirden o şehire
açlıktı bizde, âleme kendini göstermek oyunu
bir yarısını göremedik can çekişmelerinin
kuvvetle bastırdık adımızı, bilmediğimiz caddelere
suya girdik çene kaslarıyla
bir o kadar da boğulduk, topuk kemiğine kadar..
akşama vuran ikindileri
tanımakta geç kaldığım ağaçla diken, koca çınarları fişkırt
ışığı kırdın, bardakları da ortadan böl, yeni bir dost şerefine
bir yarısını sevedim hiçbirinin
balla zehir dilin şimdi, eksilt sendeki pembeyi
tatilini evde geçirmek isteyen biriydin
yaz otellerinden örnekler var köşende
hiçbirine gitmedin ahtapot bacağı
sarıldın bir keşif heyecanı içinde evine
elin ayağına dolaşmış yastık, yorgan ve sen iç içe..

bir yarısını okuyamadık düşünürlerin
kapı konsol siyahı kovuyor
kötüleri avlayan bir dizi şiir uğruna
öykü dolu saatler sendeki kız tarafı
açma kapama düğmesinde bitirilmiş felsefe ilkeleri..
işaret parmağını gösterdin kitaplara
okumadın camı buzlanmış duran yarısını
dört beşini omuzuna taktın sırma yerine
baş tacı ettin ölümsüz bekçileri
üç buçuk attın dostoyevski etrafında
ya edip cansever ezberini bozdu durup durup
ama oteller kitabını geri dönüp kırbaçladın
ringe çıkıyordun dümen figürü isimlerle
yarısını bitiremedin
yediğin ekmeğin kıymetini bilemedin
etle buğday dövdün sanki kendi içinde

bir yarısına eremedin
fırtınaya neden olan sendin
durdurulması zor olan
rayların yan tarafına düştü cesedin
desenli tabakla getirdiğiniz yemekler
ve fazlası kanat çırpın içkiler, dolup taşıtı!
incitti seni yaşadığın hayat
diğer yarısını bitiremedin..

YALAN RAHLE

Deniz'i için Ahmet Erhan'a

Uykusu dağ, uyanışı Deniz Gezmiş her devrimci
öldüğü gün ikinci kez onsekizine basar
ölümün kurşunlanmış yüzüdür Che Guevera
yaşam hiyeroglif hurufattır harf harf kanar

Yenilgisi çağdaş yürüyüşü yara her şair
ağız bozuk ve elinin tersiyle silmişse tüm küfürlerini
"Sevgili Hayat!" diyebilmişse ağız dolusu
camilerde su kiliselerde mumdur, kandıramaz kendini

Deniz niyetine baba-oğul uzağı gökyüzüne olta atmışsa şairdir
Deniz Unutma Adını' dan *Ne Balık Ne de Kuş*' a
bir ömür ağla)ma(mışsa ya kitaplar ya rahlesi yalandır
değil insan kuşlar bile uçtukça deli gibi çarpar dokunuşa!

Biliyorum, rakın yok, karnın aç ve ekmeğin küflü
elveda ile *sonelveda* arasında iki dizesin ve yorgun bir yıllık atı:
"Ölürken dönüp de bir bak bana
Senin için hayatın yüzü olacağım!" gibi hüznümlü

Ah! Mevsimi bitti, Ahmet Erhan'ı bağışlar mısınız!

Küçükkesat, 5 Ağustos 2013

Tahir Abacı, Döndü Açıkgoz, Sinan Akcan, Fatih Akça, Hüseyin Alemdar, Nilüfer Altunkaya, Serap Aslı Araklı, Sevil Avşar, Alper Beşe, Yılmaz Bozan, Hüseyin Avni Cinozoğlu, Serdar Çakıcıoğlu, Halim Çiftçi, Oresay Özgür Doğan, İsmail Cem Doğru, Öztekin Düzgün, Seda Eriş, Osman Serhat Erkekli, Metin Fındıkçı, Hakan Güzeldere, Mehmet Karaca, Can Karatek, Mustafa Ergin Kılıç, Nevzat Konşer, Hüseyin Korkmaz, Hüseyin Köse, İhsan Metinnam, Cihan Oğuz, Mine Ömer, Veysel Öngören, Güray Özçelik, Seyhan Özdamar, Ertuğrul Özüaydın, Hüseyin Peker, Mustafa Burak Sezer, Ertan Şahin, Turgut Tan, Ece Ürkmez, Neslihan Yalman, İrfan Yıldız, İsmail Güney Yılmaz.

GÖĞE BAKAN ŞİİR

Tahir ABACI

Turgut Uyar, en sevilen şiiirlerinden biri olan “Göğe Bakma Durağı”nda; “İkimiz birden sevinebiliriz göğe bakalım / Şu kaçamak ışıklardan şu şeker kamışlarından / Bebe dişlerinden güneşlerden yaban otlarından / Durmadan harcadığım şu gözlerimi al kurtar / Şu aranıp duran korkak ellerimi tut / Bu evleri atla bu evleri bunları da / Göğe bakalım” derken yeryüzünden yorulmuş, göğe sığınan bir kimliği çiziyor. Şiirin en gözde temalarından biridir gökyüzü. Gel gelelim, gökyüzü de “yan gelip yatma yeri” değil, uyduları, gezegenleri, yıldızları, gökadalari, kuyuklu yıldızlarıyla başlı başına bir ‘âlem’. Bir yandan şehir ışıklarından uzaklaşma fırsatı vermeleri, bir yandan en bulutsuz aylar olmaları nedeniyle özellikle Temmuz ve Ağustos ayları gökyüzünün “eşref saati”ne denk düşer.

Kırsal kesime yolu düşen ‘şehir uşakları’nın ilk tepkisi genellikle “Bu kadar çok yıldız olduğunu bilmiyordum” olur, hatta göğe bakmaya korkarlar. Oysa şehir ışıklarının, dolayısıyla radyonun, televizyonun, gazetenin de olmadığı eski çağlarda gökyüzü bir çeşit medyaydı, bilinmezleri de kâhinler tarafından ‘tercüme’ edilirdi. Mitoloji de yıldız haritalarıyla göklerde kayıt altına alınmıştır. Bazen gerçek olaylar, gerçek tarihler de. Sözelimi Nemrut Dağı’nda bulunan, gövdesi yıldızlarla dolu bir aslan kabartmasının Jüpiter, Merkür ve Mars gezegenlerinin, Leo (Aslan) takım yıldızındaki kavuşum durumlarını gösteren bir "horoskop", Doğu’daki adıyla bir "ziyç" olduğu anlaşıldı. Horoskoplar, önemli tarihlerde gök cisimlerinin konumlarını gösteren kayıtlar. Nemrut Aslanının da Kommagene kralı Antiochos’un Nemrut anıtlarını diktirdiği tarihi gösterdiği düşünülüyor. Bu tarih, aslandaki horoskopa dayanılarak M. Ö. 17 Temmuz 98 olarak hesaplanmıştır.

“Arkeo-Astronomi”nin Dayanılmaz Ağırlığı

Güneşin, ayın, gezegenlerin "Zodyak Kuşağı"ndaki yörüngelerinin antik çağda doğru biçiminde saptanabilmiş olmasının sırları, arkeo-astronomi tarafından (Daeniken'in yaptığı gibi dünya dışı uygarlıklara başvurmadan!) geniş ölçüde çözülebilmektedir. Sözelimi, Asteriks’in şişman arkadaşı Hopdediks’in yontup sürekli sırtında taşıdığı, arada bir Roma’lılara fırlattığı uzun ve sivri taşlardan binlercesi Avrupa’da toprağa dikili olarak durmaktadır. "Menhir" ya da “megalit” denilen bu taşların savaş anıtı olarak değil, gök cisimlerini gözlemek için dikilmiş olduğu, 1960’larda anlaşıldı. Bilim adamlarına göre, sonuçlar ancak teleskopla doğrulanabilecek kadar kusursuzdu. İngiltere’deki Stonehenge kompleksinin de tapınak değil, gözlemevi olduğu, eşit aralıklı elli altı deliğin ayın hareketlerini konumlandığı, güneşin ökçe taşının üstünden doğduğu, çizgilerin güneş ve ayın doğup battığı noktaları gösterdiği anlaşıldı. ‘Güneş Çocukları’ Aztekler, İnkalar ve Mayalar’ın birer gözlemevi niteliğindeki tapınakları, gözlem çemberleri oyulmuş Fujida kayalıkları, Yucatan’daki gök cisimlerine göre konumlanmış ‘Caracol’ (Salyangoz) kulesi, vd.ile Amerika da ilgi çeken bir kıta.

Ekleme gereksiz; yaşadığımız topraklar ‘arkeo-astronomi’nin asıl ana yurdu. Büyük sulama sistemlerinden dolayı, Mısırlılarda ve Mezopotamyalılarda mevsim dönümleri ve takvim bilgisi hayati önem taşıyordu. Ehramlar ve Ziguratlar aynı zamanda gözlemeviydi. Matematik ve astronomi, Anadolu’lu ve Yunanistanlı filozoflarla kavramsal nitelik kazandı. Gökleri tanımanın “spekülatif” yararları da “astroloji”yle sınırlı kalmadı: Sözelimi II. Ramses, Abu Simbel’deki tapınakta taş tanrı Pharaon’un "kutsal ışık"la

aydınlanması gösterisiyle büyük sükse yapmıştı. Gerçekte tapınak belli bir açıdan güneşe doğru yapılmış, ışık oyunu incelikle hesap edilmişti.

Selçuklulardan ve Osmanlılardan da kimi gözlem aygıtları günümüze ulaşmıştır. Örneğin Türk ve İslam Eserleri Müzesi’nde altı adet "usturlab" (astrolab) sergilenmektedir. Ayrıca Sanayi Müzesi’nde ve Fatin Gökmen koleksiyonunda benzer aygıtlar var. Ayarlanabilen metal aygıtlar, gök cisimlerinin ufka göre yüksekliklerini, takım yıldızları, 12 burcu vb. gösterirler. Yapı olarak ise Osmanlı geleneğinden günümüze hiç bir şey kalmamıştır, çünkü Osmanlı ortaçağı bu tür çabalar gösterenlerin yapılarını kafalarına geçirmekte gecikmemiştir. Sözelimi. 1577 yılında Takıyüddin tarafından Tophane sırtlarında kurulan gözlemevi, bir kaç yıl sonra "göğün sırlarına erişmeye kalkışmak küstahlıktır" gerekçesiyle yerle edilmiştir. Süheyl Ünver’in Türk Tarih Kurumu Yayınları arasında çıkan *İstanbul Rasathanesi* adlı kitabı bu konuda öncü ve temel bir kaynak.

En popüler ve ne yazık ki en ‘spekülatör’ arkeo-astronom (ve ‘Ufo’cu şarlatanlığın ağa babası) Erich Von Daeniken, piramitlerin, Peru Nazca düzlüğünün, Latin Amerika’daki kalıntıların, Paskalya Adası heykellerinin, vd. Dünya’yı eski çağlarda ziyaret eden uzaylılarca yapıldığını öne sürmüştü. Bilim adamlarınca düzenlenen "Daeniken Duruşması", geçmiş arkeolojik kalıntılarda Daeniken’i doğrulayan en ufak bir ize rastlanmadığı sonucuna ulaşmıştır. Daeniken, emeği, düşünceyi ve düş gücünü eski insanlara çok görmüş, bunları onlar adına uzaylılara ihale etmiştir.

Göğün Altındaki Şiir

Şiirde “konu”dan değil de, olsa olsa bir takım “tema”lardan söz edilebileceği, öteden beri üstünde birleşilen bir nokta. Antolojilerin “dönemler”den sonra en çok başvurduğu paydaların başında da “tema” geliyor. Kim bilir bugüne kadar kaç tane “Aşk Şiirleri Antolojisi” düzenlendi. Ümit Yaşar ve Tarık Dursun K. bir ara temalara göre bir antoloji dizisi başlatmışlardı: “Şiirimizde Ölüm” “Şiirimizde Ayrılık” “Şiirimizde İstanbul”, vb. Benzer daha bir çok antoloji var: “Halk ve Demokrasi Şiirleri” “Demiryolu Şiirleri” “Toplum İçin Şiirler” “Yurt Şiirleri” vb. Adına antoloji düzenlenen temaların genellikle “büyük tema”lar olduğunu görüyoruz.

Kimi temalar da var ki, şiirin bütününe yayılmıyor, birkaç dizede yanıp sönen “leitmotif”ler ya da “alt-tema”lar halinde kalıyorlar. Dolayısıyla bunlar için bir antoloji düzenlemek de kimsenin aklına pek gelmiyor. Örneğin “akşam” “gece” “deniz” “çiçekler” “dağlar” “yağmur” “rüzgar” “yalnızlık” “göç” “emekçiler” gibi, bazen tek başlarına bile bir şiiri boydan boya ateşleyen temalar var. “Gökyüzü” ile ilgili olarak da bildiğim kadarıyla bir antoloji yapılmış değil. Oysa şiir kitaplarını karıştıran herkes, belki farkında bile olmadan, bu temayla inanılmaz bir sıklıkla karşılaşacaktır. Sözelimi demeyeceğim, çünkü bu yazıyı bana esinleyen dizeler oldu bunlar; Fethi Naci, “Dönüp Baktığımda” adıyla yayınlanan anılarının bir yerinde Turgut Uyar’ın şu dizelerine yer veriyor: “Ey bilene bilene tükenen bıçak / Bir şeyler yap / Eskimeden gökyüzünün kutlu maviliği”. Fethi Naci, ilk iki dizeyi Uyar’a yazdıran ve sonra da kendisine armağan edilen kasap bıçağı nedeniyle alıyor bu dizeleri ama benim dikkatimi asıl son dize çekti. Turgut Uyar, sanki bütün şairlerin duyarlığını özetliyor burada: Göğün maviliğine “kutlu” bir anlam vermek. Dünyadaki en ilginç durağın, “Göğe Bakma Durağı”nın şairi olması bu açıdan doğal değil mi?

Başını gökyüzüne çevirmiş şiir denince akla ilk gelen Uyar’ın durağı ise de, hemen ardından anımsanan Oktay Rifat’ın kısacık "Kadeh" şiiri: “Burası dalyan kahvesi / Ortalık süt mavisi / Apostol bu ne biçim meyhane / Tabagımda bir bulut

/ Kadehimde gökyüzü” . Oktay Rifat'ın pek çok şiirinde özellikle gündüz göğüne, dolayısıyla ona eşlik eden "mavi"ye ilgisi ve tutkusu bir çok yerde dile getirildi. Enis Batur, onun *Yeni Şiirler* kitabını irdelerken "Pek az şiir kitabı, *Yeni Şiirler* ölçüsünde, *ufuk çizgisinin üstüne* bakmıştır. Toplamda yer alan şiirlerin ezici çoğunluğunda şairin gökyüzünü okuduğunu görüyoruz" diyerek örnekler aktarmıştı. (*Smokinli Berduş*, YKY, 2001). Selahattin Tuncer de, *Şair Oktay Rifat* adlı kitabında onun gökyüzü ve mavi ilgisine bir bölüm ayırmış. (Bahar Yayınevi, 2005).

Issız Mavilik

Ülkü Tamer'in deyişiyle "İçim(iz)e Çektiğim(iz) Hava Değil Gökyüzü" olduğuna göre, göğün girdiği biçimler de herkeşe biliniyor. Genel olarak gece ve gök cisimleri üstüne söylenmiş sayısız dizeyi ve fazla sevilmeyen kapalı göğü bir yana bırakırsak, şairleri en çok coşturan, göğün en yalın hali, mavi gökyüzü. Bunun anlaşılır nedenleri arasında verdiği genişlik duygusu hepsinden önce geliyor olmalı. Geceleri gökyüzünün insanoğluna evrendeki yerini daha çok anımsattığı öne sürülebilir, ama bu tedirgin edici bir duygudur. Oysa mavi gökle kozmik algılar yerine kendi gezegenimizin ufkunda kalırız. Öte yandan, diğer gezegenlerden birinde yaşıyor olsaydık, o kızıl göğe bakmak içimizi pek de açmazdı, oysa atmosferimizin pastel mavisi zaten renklerin en dinlendiricisidir. Halk arasında gözle gök arasında bir çağrışım köprüsü kestirmeden kurulur ve mavi gözlülere "göğüş" ya da daha sevecen bir ifadeyle "maviş" denir. Şairler ise bu benzetmeyi bütün göz renklerine yayarlar: "Göklerden aydıdır gözlerin bir yaş belirince" der Aragon, "Elsa'nın Gözleri"nde ve şiir gözle gök arasında birebir paralellikler halinde uzar.

Eski şiirimizde "gökyüzü"nüün yerinde onun kadar büyüü bir başka kelime duruyordu: Semâ. Hemen Ahmet Haşim'in "Merdiven"inden "ağır ağır" tırmanmak geliyor içimizden: "Ve bir zaman bakacaksın semâyâ ağlayarak" İstemeyiz kalsın, zaten şiiri "Kızıl havaları seyret ki akşam olmakta" diye bağlıyor, "Mavi Gezegen"de değil "Kızıl Gezegen"de yaşıyor sanki üstad, huyudur; oldu bitti akşamı ve geceyi sever. Teselliyi akranında buluyoruz: "O semâvî, o gülümser gözler" diyor Yahya Kemal, Aragon'a arka çıkarak, annesinin gözlerini anımsarken. Ama bizi asıl sarhoş edecek dizeler Ahmet Hamdi Tanpınar'dan geliyor: "Mavi maviydi gökyüzü / Bulutlar beyaz beyazdı / Boşluğu ve üzüntüsü / İçinde ne garip yazdı" Antolojilerin bu demirbaş şiiri, Tanpınar'ın o garip yazı kadar benzersiz ve ürpertici.

Gökyüzü, bazen göze değil, sevilenin bütününe eşitleniyor: "Bir güzelim sensin, bir de gökyüzü" diyor Ahmet Muhip Dıranas, "Sen ve Gökyüzü" şiirinde. Dahası, "Ya o gökyüzü; öylesine mavi / Üstümüzde, öylesine ebedi / O gökyüzü ve öylesine gerçek; / Büyük, büyük, büyük, kocaman çiçek" diyor ki, yağmur dolu bulutları gözleyen çiftçi amcam okusa kıyameti koparacak. Tıpkı, "Memleket isterim / Gök mavi, dal yeşil, tarla sarı olsun" diyen ve gökyüzü üstüne daha bir çok dizesi olan Cahit Sıtkı'ya "Üstad, gök hep mavi kalırsa, dal nasıl yeşil, tarla nasıl sarı olabilir?" diye itiraz edeceği gibi. Bu arada Paul

Verlaine'in "Gök Öyle Mavi" şiirinin dillere pelesenk olmuş çevirisinin de Cahit Sıtkı'ya ait olduğunu bir kez daha anımsayalım: "Gök öyle mavi, öyle durgun / Damlar üzerinde! / Yeşil bir dal sallanadursun / Damlar üzerinde!" Ziya Osman Saba ise, "Bakmak istiyorum günler günü gökyüzüne" diyerek göğe bakışı tam bir kaçışa döndürmek eğiliminde.

Bir Avuç Gökyüzü

Şairler gökyüzünü bunca sahiplenince onu parsellemeye bile kalkıyorlar. Yahya Kemal'in şiir kitabı ölümünden sonra yayımlandı ama adını kendi eliyle "Kendi Gök Kubbe" diye koymuş, adeta göğe bakarken bile bütün dünya görüşünü özetlemişti. Gökyüzünün anlam dünyası şairden şaire göre epey farklılık gösteriyor. Mavi gökyüzü, pek çok şair için rindane keyif çatmakla özeş. Oktay Rifat, yukarda anılan şiirinde "Tabağında bir bulut / Kadehimde gökyüzü" dediğinde biraz kıskansanız da, "afiyet olsun" demez misiniz? Göğün bir de sınır komşusu, renkdaşı, hatta verdiği enginlik duygusuyla rakibi var: Deniz. Şairlerimizde gök ile deniz arasındaki sınır büsbütün bulanık. Edip Cansever, 1960'lı yıllarda güneyden ıslak kum ve iyot kokan şiirlerle dönmüştü. *Kirli Ağustos*'ta yer alan ve tam on iki şiirden oluşan "Gök anlamlar"da göğün mavisine denizin mavisine geometrik bir artışla birbirine karışıyor. Can Yücel ise, "Başımızın üstünde demin gülüp duran gökyüzü / Yedekte bir şalapurya şimdi" derken çok daha kestirmeden aynı özdeşliği söylüyor.

Denizle gök birleşince, bu mavi cümbüşte ister istemez hazlar öne çıkıyor. Oysa göğün mavisine, bozkırın üstünde ayrı bir değer kazanıyor, Anadolu'da oradan oraya savrulmuş bir dizi şairde, hasatla, üretimle, yaşama direnciyle anlam buluyor: Cahit Külebi, konukluğa çağırıldığı dostuna "Mavi bir gökyüzümüz olsun, kanatlarımız / Dokunarak uçalım" diye öneriyor. Ceyhan Atuf Kansu, "Bir Köy Hekiminin Akşamı"nda "Gökyüzü akıyor, aynı damarlardan kan gibi" derken onu hiç umulmadık bir yere yerleştiriveriyor. Ama Gülten Akın'ında büsbütün beklenmedik bir şeye dönüşüyor: "O camları mavi atlarını gökyüzünün / Ürkütüp kaçırın dal uçlarına". Mavi gökyüzünün asıl ağırlık taşıdığı yer ise hiç kuşkusuz mahpusların gözleri. Çetin Altan'a romanını yazdıran o "Bir Avuç Gökyüzü"nde billurlaşan, çoğu kez gökyüzü değil, yeryüzüne dönük özlem olur. Şairlerimizin hiç de yabancı olmadığı bir duyarlık. Nâzım Hikmet, ünlü "Pazar" şiirinde söylüyor: "Bugün Pazar, / bugün beni ilk defa güneşe çıkardılar / ve ben ömrümde ilk defa, / gökyüzünün bu kadar benden uzak / bu kadar geniş / bu kadar mavi olduğuna şaşarak / kımıldanmadan durdum (...)" Can Yücel, yıllar sonra Adana Cezaevinden aynı şaşkınlığa katılıyor: "Damin üstündeki mavi / Amma duru / Amma mavi!... / Gökyüzü gibi duruyor bayaa!"

Bir tarama yaparsanız, "gökyüzü"nüün bir çok şiir kitabının adına da yerleşmiş olduğunu görebilirsiniz. Açıklamanın sırası; andığım dizeleri bulmak için fazla kitap karıştırmadım, daha çok belleğimde kalanlarla yetindim. Geniş bir tarama yapsaydım o koca gökyüzünü yerleştirmeye antolojiler yetmezdi...

Son yüzyıl Türk şiirinin genç klasiklerinden Ahmet Erhan'ı sonsuzluğa uğurladık (1958 - 4 Ağustos 2013).

Şiirimizin sessiz ustası, dergimiz şairlerinden Sedat Umran'ı sonsuzluğa uğurladık (1925 - 7 Ağustos 2013).

Osman Serhat ERKEKLİ

DÖRTLÜKLER

I
Ölmüş annem diyor ki rüyamda:
Biz ruhlar
Kendimize küçük giysiler diyoruz dualarınızdan
Sevinesiniz diye

II
Bir kâğıda “Bu dünyada kalmak istiyorum” yazdım
Ahiretten gelen bir karakuş bir ucundan
Ben bir ucundan
Çekiştirip duruyoruz kâğıdı

Mayıs-Haziran 2013

İsmail Cem DOĞRU

MASAL

adım cümle içinde geçsin istemedim ama neden
bensiz kurulmuş cümleler bu denli neşelidir

bir kartvizitten geçiyordum uğradım dediğim adımlar
sonra böyle bir çember içinden elini sıkıttığım kadınlar
beni kartvizit sanıyor ki, işin aslı adım
cümle içinde geçsin istemedim, geçilsin istemedim
kendi resmini eksik çizen bu ressam
size güven telkin etmiş olabilir ve bir güvencenin
ödünsüz yanları yetkin ellerde böyle kirlenebilir

bir kartvizitten geçiyordum uğradım dediğim zamanlar
sonra böyle bir çember içinden seçtiğim yalanlar
belki dedim olabilir bu güvencenin ödünsüz yanları
ama yeni bir künye için yardım istemenin de kalmalı
inandırıcı yanları, bir çapsiz söylem saati kapımı zorluyor

öyle de bir şey içinden kurtaramadım kimsecikleri
kaldı ki bunca melaike içinden düşünceden suçlanmanın
şöhretle bağını ben bozmadım ve hangimizi örtmek istemedi ki
rusya mahkemeleri, dahası mümkün olmasa
çar Petro'nun mütedeyyin vasiyeti içine nasıl sığsın
beni yarına gömmek isteyen onca içkisiz İtalyan şiir matinelere

ben bozmadım bu yolları hem Singapur'da
hava yollarına asılı onca halk taşıyan İsa heykelinin
adını kötüye ben çıkarmadım ama ben bozmadım
hem yasaklayıp hem cennetle aranızda köprü kurma
imkânları adına arz-ı endam etmiş bir kpss ninnisini

Aslında tüm bunlara ne gerek biraz bana
biraz kendine müslüman onca şirketten
öneriler var da ben asıl herkesin kuyruklarda
arayacağı bir roman yazma derdindeyim, kimse bilmiyor

beni anlamıyor hiçbir avuntu tüm konular kamulaştı,
sınavsız kimseye konu verilmiyor ve dahası halkların
yoksunluk masallarını belediye divanı yazıyor
ne yazsam kamulaştırır içimdeki gardiyan

adımın geçebileceği cümleler hızla yalanlanıyor...

Metin FINDIKÇI

TEOS AKŞAMI

Harabelerde ölecek kelekelerin peşine düştük
Çocukların duru gözleriyle başladık kadim tarihin oyunlarına
Uzaklara bakmanın yıkılmış burçları altında
Şarap tanrısını İon'da aradık /

Savaşı unutmak için terk etmiş olmalı
Bu koyu tanrılar;
Balıkçı teknesinin alfabetesiyle fırtınaya kapılmış
Çam, mandalina, zeytin ağaçlarını
Sığacak sözlüğüne yazmış olmalı /

Buralarda olmalıydı,
Bozguna uğramış surları, kapılarıyla
Okların hedefindeki Teos
Buralarda olmalıydı ayın altında tanrıların toplandığı /

Sesimiz
Temmuzun uzun kuyruklu kedileriyle
Yankılandı karşı tepelerde
Koya inen akşamla rengi değişti gözlerimizin /

Sen kısa kollu bir gömlekle
İnsanların soluklandığı bu parkta öylece dururken /

Mine ÖMER

DAMLA ŞİİRLER

BAŞIM DERTTE

cambaz söz
içten içe güler
her gün borçlanıyorum
inatçı şiire

HALLER

saf bir çözeltiyim hayata
gaz - sıvı - katı - halim
insan

ÇİLİNGİR

içini ele geçirdiğinde zaman
ölüme kilit yok
herkes ölümün avucunda

ŞEKERSİZ SABAH

zıpladı pencereye uykumu tıklattı
dünyanın huysuzluğu
şekersiz sabah gözlerim

NAR

Gün'ü ısırın
yeryüzü çığlığı hayat

İrfan YILDIZ

ŞAİRLER'DEN

OSMAN İÇİN DÜMDÜZ ŞİİR

-Osman Çakmakçı'ya-

bir şair yaşar üsküdar'da
halk caddesi'nden sapar
zeynep kamil yokuşu'nda
bir yanı deniz,
bir yanı hastane
bir yanı tütün
bir yanı ilaç
dostumuz alkol
uzak dursun artık
bir annesi var
tanrısından başka
kardeşi var canı- azizi
doktoru hemşiresi
bazı dükkândan bozma sarayında
bazı üsküdar panayırında
zehir zıkkım dizeler verir hayata
aldıklarından başka
ne versin ki
rüzgârın kanları var üstünde
zeynep'in, kâmil aşkıyla yaralı
bir ayşe şirin
bir ayşe şirin ki dünyası
beş parasız bayram içinde yüreği
üsküdar'dan sirkeci'ye gidemese de
her gün
küreklere çeker yüreği
sanatçı hastalığında yakalandı
yüreğine boğulmalar gelir aniden
bir kuş kaçacak yüreğinden
ama parçalıyor osman'ı
çıkamıyor bir türlü
taşıkardı sandı doktorlar
çok zaman
bir panik atak lakin
ölümden öte
hiçlikten beri

Sinan AKCAN

BAHAR ÇIKIŞI

o ben idim
uzakta bahara yerleştiren yıldızlı çiçekleri

ayaklarımın vay haline
tanrının bu güzel silahları
ve şaraplar akarken ölüm baharında

peşim sıra bir de adam göndermişti oysa
şarap ekmem için üzümlü de bir fidan.

Mustafa Ergin KILIÇ

FIŞ FIŞ KAYIKÇI

tedavi için
ahşabın yarığına girer
bu sabah ışık

sızar sızar sonra
ormanın içine
yer bulmaya
bir sızıda

unutmaz ama
insan var ya
her ezilmişlikten
su çıkarır!

kaç yüzeyi akar
da yağmur
tahtanın çatlağını uyur

harf harf
doldurulamayan bu pazıl
bu atıl kalpler
sözcük sözcük nasıl!

donuk göl grisi güller
kayık gönüller
bahçeye bir ömür
kış
kış

kendini hep
ölüme mi çeker
fiş
f
ı
ş

İhsan METİNNAM

ÖLENLERE

Tüyleri diken diken bir kedi
Sürtündü yüzüme bacaklarıma
Anladım işte o anda
Yerde yatıyormuş bedenim
Karşıdan izliyormuşum

Şu sinsi sinsi sızan da ne
Elimi başıma götürüyorum
Boşluğa düşüyor
Dokunamıyorum
Yarama
Yaram kanıyor
Yaram kan
Yara
Yaramı sahiplenin
Yaramı sahiplenin
Yaramı sahiplenin
Kalkamıyorum ayağa

SÖZCÜKLERİN EFENDİSİNE MEKTUPLAR -15

Nilüfer ALTUNKAYA

Bu son mektubum.

Uzun zaman oldu. Zamanın varlığını, katılaştıran birçok mesafeye bölünerek duyumsamak ürkütücü. İnsanın kendisine bir uçurumun kıyısından bakması gerekiyor, çünkü.

Yaşamı böyle anlamlı kılmak adına sözcüklerin dünyasında kayboluyoruz. Her şiir böyle bir kayboluşun çılgınlığını sayıklamakla anlam kazanıyor belki de...

En mümkün hayatlarımızı mı yaşıyoruz acaba? Mümkünlerin içinde en iyisi bu mu ya da? Kim bilir? Anlayabilmek isterdim insanı...

Artık daha fazla incinmemek için duyarsızlaşmayı öğreniyorum. Kendimle yüzleşebilmek adına cesaretimi toplayıp çalışıyorum o yitik kapıyı. Sonra bir sessizlik, sonra su yüzüne çıkmamış birçok karmaşa arasında içtenlikli bir gülümseyiş yansıyor... Aşk'ı açıyorum kendime sözcük sözcük.

Ben kendime bunları anlatıyorum sık sık. Bir bekleyişle kuşatıyorum günlerimi. Bu bekleyiş öylesine yok bir bekleyiş ki saydamlığında buluyorum seni hep. Bir ritme kavuşur gibi ve aslında ölümcül. Sadece görüntülerle kuşatılmış ve başkalarıyla gölgelenmiş olarak anımsıyorum ikimizi. Ve artık sensizliği yaşamak istiyorum. O ritmi unuttuğumu bile unutarak...

Kimse sözcüklerin efendisi olamaz. Kimse benim sözcüklerimin efendisi olamaz. Bu bir yanılğı bile değil. Bu sadece sözcüklerin efendiliğine adanmakla eşdeğer bir geri çekiliş.

Bir gün imkânsızlığı yazarsan, bunu anlarsın. Şiirin kristalleşen tortusuna aldanan bir sonrasızlık.

Seninle unuttuğum ve sensizken unuttuğum bütün şiirlerimi de yeniden unutuyorum işte. Yazılmamış olanları bile...

Artık sana, okuduğum kitapları da anlatmak istemiyorum. Aynı sayfalarda gezinmenin de, aynı şiirlerden yardım umarak içimde olan bitenleri anlatmaya çalışmanın da fazlaca bir önemi kalmadı.

Şu gündelik yaşamın saçma sapan hızından, şiirsellikten ve şiirsizlikten nasıl yorulduğumu bilmeni istemiyorum. Sadece beni gerçekten duymanı ya da zamanın bir yerlerinde yeniden bulmak istemeni bekliyorum. Belki de artık sadece beni unutuşuna benzemek istiyorum.

Böylece aramızdaki uzaklıkta boşluk olarak kalakalmak, senin yansışılarından kırılıp dağılanlara hiç dokunmadan öylece geçip gitmek gerekiyor başka uzaklıklara...

Hâlâ inanamadıklarına inanmayı başarmalıyım. Anlayamadıklarımı bir anda anlayıp, yok sayabilmeliyim. Kimsenin üstüne alınmadığı bir hiçlikle dans eder gibi kendime yanıtlar aramaktan vazgeçmeliyim.

Seni bu vazgeçişlerden sakınmamam.

Sözcüklerin ihaneti değiliz çünkü. Sadece kendimizin ihanetiyiz.

Mümkün olsaydı bir deniz kıyısında seni ilk kez gördüğüm o anın düşünüyü yeniden gördüm. Böylece başlayan bir şey olurdu sesin.

Mümkün olsaydı seni anımsayabilirdim. Ya da unutabilirdim. O düşün içine hapsolmuş maviliği gerçekleştirirdim böylece...

Bizi tarihe tanık yapan şiir, yolculuğumuzun sonunu da yazacaktır... Kendimize ne kadar varabiliyorsak yaşama da o kadar karışmış oluyoruz işte.

Oresay Özgür DOĞAN

PENCERE KOLU

Sise giriyoruz, çalınıyor kampana.

1. Söylendik durmadan her odada bir Gılgamış.

2. İçerisi korkunç. Upuzun ürperti. Anlamanın ırağında yenihayat cümleler. Ismarlanmış inovasyon şenlikleri. Sırayla fonksiyon tuşları. Onaylı hazlar. Öğrenme nesnelere. Kıvam meşaleleri. Yıkanmış yordamlı ilkelerin duyarlı rengi.

3. Pencere kolu arıyor yeni canlılar rüzgârına tutunmuş bir parça soğuk tanıdıkları. Çareli.

4. Yukarıda akıllı keskinini parlatıyor tablosuna duvar ören kör şaman. O bir hüztün köpeğidir çağrılan ve sevilen diyor ki kime gülümsüyorsun arınmış taşta.

5. Aşağıda yine o kusurlu deniz ve mühre. Gözetleniyor usanmış sürgün ve öğreniyor daha becerikli olmayı ve katlanmayı.

6. Senden konuşup duruyorum. Sessizlik yazgısı alımlı hevesin. Hep iyi gelir yalnızlık. –Aklimın geyşası-huzursuzluğun baharından geçen ki bu bir sonsuzluktur. –Usun usa deliliği-

7. Pencere kolu ve bir parça soğuk. Gölgesine açıyor ülkesini...

Aslının ayındır.

Şimdi bir kapının önünde durup kapıyı çalmadan açılacağı an'ı bekle. Hiç kimsenin ıslık çalmadığı sokaklarda bir başlangıç arar gibi, sadece umutla bekle.

Yaşamın sadece yaşananlardan ibaret olmadığını anladığımız, tuhaf hislerle ve ürkütücü bir duyumsayışla dolup taşıduğumuz o gizli kıyısında bir tek an'a sığabilecek koca bir ömür gibi çoğalarak bekle...

Bir imkânsızlığı sevinçle karşılayan o gülümseyişini unutmamış olacağım... Zamana ve mesafelere inat. Susuyorum.

Aşktır, sözcüklerin tek efendisi.

Halim ÇİFTÇİ

BAYPAS

Biçilir göğsümün kemikleri hasatsız, ekinsiz
toprak, servi bir de delice zeytin kokar eter
yarasa çığlıkları sessizce çoğaltır geceyi, deniz
sol yanım devrim renkli güllerle karanfillerle
ölüme tutkulu vedasız aşk durağı yürek benimkisi.

Alnıma hüznün kuşları konuyor mavice sensiz
simsiyah fırtına bulutları düşlerime martılar
bu daha benim ilk ölümüm korkma aşkım
akacak sıcacık umut ırmağı yarın baypas

Döndü AÇIKGÖZ

SAKLIKENT

Bir ömrü yarıladsın giderken şimdi zaman sancılı
Ne tuhaf küllerinden geçen de varmış sen yokken
Tanıdık aynalar hepsi gördüm kimsesiz
Bir nefes kadar kısa uzak fısıltılar
Alabildiğince “saklıkent”in

Soluğunda yıkansam hangi mevsimler üşür
Zaman tortusunu bırakıp geçiyor üstümüzden
Kim bilebilir mahremini sözcüklerin
Her öykünün kahramanı biraz bizdir
Koynunda ısınır yeniden yazılan kader
Ellerinle tenimi göğşe çeksen

Sır olur yüreğimizin sıcaklığında eriyen dün
Dumanına göre değişir ateş hangi baca tütse
Oyalandııkça hüznün alışır dizlerine
Yalnızlık zincirlerinden kurtulur bir gün
Habercindir ney üfleyen nefes
Herkes seni konuşur
Susmak istersin

Tükenme içinin uzaklığında adımı mırıldan
Avuçlarının değdiği her gün kalsın bize
Aramıza serilmiş yeşilden bir türkü
Gece olsa da kendini gözlerimde görsen
Sensiz uykularda sabah yok

Sesinin rengini andırıyor dudaklarım
Kimse eskitemez seni içimden
Kokular saçmış denizine rüzgâr
Bir martı bulmuş kendine
İnsan değişebilirmiş har ateşte
Boynuna dolanıp seninle büyüsem

Bakışın her yerde ıssız bir yol
Tutulmuş bir kale ihtilalde
Ne yana baksam sesin geliyor
Dişi kısarak gibi zamanı mahmuzlayan yel

Sevil AVŞAR

MEĞER

Bir bir ayıkladım can kırıklarını
Sabah ezanlarıyla geceyi araladım
Mütevekkiller parçalara ayrıldı seccadede
Düşerken gölgeme umutsuzların öfkesi
Adıldım; cenneti yarattım yoksullar, şehitler için
Tanrıymışım meğer ben, anladım

Benzin döktü kullarım kulların rüyasına
Az kalsın yakacaktım bütün tapınaklarımı
Düşerken gölgeme bir öksüz inlemesi
Yorgundum tanrılığımın sesini duymadım
Ölümsüzlüğe özendim Cebrail'i beklerken
Peygambermişim meğer ben, aklandım

Kutsal kelimelerle ırzına geçerken çocukların
Şeytan sanıyordum kendimi; acımasız, kibirli
Auschwitz'te Ruanda'da Gazze'de
Bağışlamadım tanrıyı, peygamberi taşladım
Düşerken gölgeme toprak gölgesi
İnsanmışım meğer ben, utandım

Ece ÜRKMEZ

KIZKARDEŞ İÇİN

Bir gün ne kadar uzaksın der yaşadığın sevinç
kâğıdın da yatağın da darmadağın hüznü
geçmişini almış ince bir ırmak gibi
akıyor kalemin ucu
duru ve kayıtsız birçok akıntıya karşı
beyaz kemikler üst üste çöken
isli kacaktaki o yazı
seni öldü biliyor
soluk soluğa çöken
şiiirin kendisi

Peki bu sevinç de neyin nesi
günde kelimelerce uzağa
denize yürüyen bu ev
rayların yapışkan beklentisi
sargı bezlerinin kokusu

Yazı masasının iskemlesi bu
kırılmış bacağında bu kötü koku
yazı masasının saati bu
dökülüp pullanmış rakamları
yazı masasının sürahisini bu
üç aydır değişmemiş suyu
yazı masasının kül tablası bu
birçok marka sigara söndürülmüş etinde
sevincin kâğıtları katlayıp sakladığı
yazı masasının çekmecesini bu
açılmayacak olan

Tanrım,kaderim ne kadar da benziyor kızkardeşime

Mustafa Burak SEZER

KÜÇÜCÜK BİR ÇOCUK OLUYORUM...

anne!
çocuk günlerimi bıraktım düşümde.

eski, tozlu raflardan
indirdim elbiseleri.
fotoğrafları birer birer çıkardım
çeyiz sandığından

anne!
bir vapur geçiyor yanımdan.

bütün çocuk günlerim
motorunda geminin.
deniz, insafsız sürüklüyor gemiyi

anne!
deryalarda sonsuz yenilgi.

eskiciler bağırıyor artık
şehir caddelerinde beton parklar.
eskiden evcilik oynardık
plastik bardaklardan çay

anne!
bunu da bir hatıra say.

tozlu elbiselerim küçülmüş
üzerimde durmuyorlar.
fakat bir naftalin,
bir sen kokusu var
serip bir köşeye dalıyorum.

anne!
küçücük bir çocuk oluyorum...

Fatih AKÇA

UÇUK

öpmesen, uçuklu şiirler çıkıyor dudaklarımda
ucu kesilen bir gül fidanı değilim
kesilen parçayım, düşmeyi de iyi bilirim

kalbimin ağrısını okşa, kuşları kışkırt uçmaya

sert bir mektupta koptu uçurtmamın ipleri
gitti, gece bastı çocukluğumun dallarına
kırıldı yüzüm, uyuttum ninnileri beşikte
ucu büyüyen gül memede değilim
kesilen sütteyim, açlığı da iyi bilirim

kalbimin ağrısını sök, kuşları hizala gökte

öpmesen, ki öpmüyorsun uçuklu şiir dudaklarımdan
gözlerinin çekmecelerine konmuş bir şey değilim
ben müsvedde bir iltihap, çirkin bir firar, kör bir çocuğum

kör çocuklar da görür kırılan oyuncakların seslerini

Seyhan ÖZDAMAR

YASAK AŞK

Kırmızı!
bu saç gölgesi tutup beni topuzuna çekecek belki
gecenin gündüzü pişman, ama korkmuyorum

Kırmızı!
benim mahallemden bir mahal edin
gözleri rüzgâra kapalı
bir yağmur damlası

Kırmızı!
benim göğümden bir burç edin en iyisi
arada kalacağımız bir burç olsun
elementi hava, niteliği değişken

insanın ölümüne böyle zevkle gitmesi
bazen uzak dinler oku ama inandırma kendini

Kırmızı!
ben saçına uzanacağım biraz
gündüz olursa pişman oluruz
ama alıştırdınız birbirimizi

hem insan dediğin bazen ateşle toprak arası
havaya sıkışmış bir esans!

ben kokmuyorum
sen korkuyorsun diye bir nefeslik

Hakan GÜZELDERE

YIRTI LAN YAFTA

Yuvasından telaşla fırlamış
meraklı bir çift böcek gibi
baştan ayağa üstümüzde gezerek
kendine denk göçüklere
tek tek girip çıkar gözleriniz

Oysa içindeki büyük denklemi
dışındaki dar kalıba
var mıdır ki sığdıran?
Yaşam iksirini arayan ak saçlı derviş
girdabında dönüp durduğu
şu bir damlacık suda dolanırken düğüm düğüm
nasıl olur da şaşkı bakan sarsak gözleriniz
kâinatı içine yutmuş olanın çözüldüğünü görür

İnsanlar,
lisanların kullanılmaktan yıpratılmış sözcükleri!
Şimdi sizi, bütün eklemlerinizden arındırıp
kökünüze varıncaya dek lime lime ederek
dilin kemiğinden yeni baştan
çırçıplak söylemek söylemek söylemek gerek

SON GÖÇ

Uzun uzun zamanlar küçük kalmış, ilk adı Ankira olan Anadolu ilimize, halkımızın hızla göçüp yerleşmesi yirminci yüzyılın ilk yarısında başladı. Geçmiş zaman yeni yönetim merkezi yeni yöneticileri ve sahipleriyle tanışırken, şehre yöneticilerle birlikte onları yalnız bırakmayacak komşuları da akın etti. En ağır günlerdi. Umut dolu günlerdi. Cumhuriyetle akarak geldiler. O komşular ki ilkin şehrin dışında boş arsalar edinerek buralara iğde kokulu köylerini taşıdılar. Barınmak amaçlı dere tepe evimsi evlerini yaptılar çabucak. Bir başka köykondur oturdu şehre. Yeni biçimlenen ülkenin yeniden çizdiği yolda ilerlediler. Böylece taşrayla bağlantısı hiç kesilmeyecek merkezi yerleşimleri oluştu. Ev evcik Ankara ili topraklarına bağlı yaşadılar. O küçücük dünyalarında fesleğenlere, sardunyalara yer açtılar. Öte yandan kökleri dışarıda sürdü. Bununla beraber arkada bırakılan bağları bahçeleri unutamadılar. Konu komşu Ankara topraklarında önemli bir alanı kapladılar. Bastırılmış arzuları tüttü. Bastırılmış yoksulluk yaşadılar. Geldikleri kırsalın havasını estirdiler için için. İşsizlikten iş yarattılar. Kapıcı durdular, pazarcılık yaptılar. Ev ev severek çalıştılar bir güzel. Allı pullu çamaşırları kapı önlerine gerilmiş iplere asıldı. Geç kalmadan devlette iş buldular. Bu arada yeni şehirde sanayi ve ticaret geliyordu. Şehrin kapıları da üstlerine kapanmamıştı. Geride kalanları çağırdılar. Gönölünce günler umuyorlardı, biraz kırılğan. Geleceğe inanmışlardı. Şehrin soğuk yüzünde kimsesiz kalamazdılar. Evet evet, giderek çoğaldılar. Toprağı tohumu, şu dünyada kim yalnızlıkla avunabilirdi ki? Eş dost, çoluk çocuk küme küme oturup kalktılar. Düğün dernek kuruldu yoklukla. Dişle tırnakla o küçük şehrin şehirleşmesine katkı verdiler; az ya da çok. Bugün karşılığı olanı kim görmezden gelebilir? Böylece başlangıçta yabancı sayıldıkları şehrin tarihine katıldılar birlikte. O gün bugün görülmüştür ki yeni başkent çevresini, tepelerini dolduran bu evlerde oturan insanlar, daha sonra yetiştirecekleri yeni kuşaklarla şehrin eski sakinleri sayılacak kadar çoktular. Bu yüzden şimdiki büyük Ankara ili bir göç şehridir.

Ertan ŞAHİN**HASTA**

kıvrılıp buramızdan
kırışıp
buruşuk buluşup
durduk
yırtılıp kopmuş
bir yerlerden
buruşturulup buluşturulduk
ne hikmetse
düzgün düzgün
katlanıyoruz ya
acılarına
ey! düzen hastası dünya..

AM'A'ERKİL

*hunharca yazmak istiyor/ erkekler/
hiçbirinizle aşkı yaşayamadığı doğrudur/
çoğunuzla da orgazmı*

-bir şiir için çok güzelsiniz/
(pardon, azıcık et yalansam, verir misiniz?)

metre's'i kaç geceden çekiyor
aylardan ve dizelerden otuz bir?

ilişkiler çetin, iman arenası, secde mi etmeli iktidara
mıymı hanımefendilikle, otoriter annelik arasında?
yataкта utanılan kızlık, saç baş kılıfına uydurulmuş
şişme bebek ağzılı, kalkmamışına bile korkudan
paşa muameleleri çekerek, mutsuz çarşı dikizlemelerinde
oyarak göz gözelerini

yoktu suyunun kutsiyeti
ergen diller kilidini kırmadıkça, ah bir zamanlar
şimdi hayat bulandı, kan borusu patladı
ağrı dayandı ağrıya, alnında büzüşük çiviler
aşıkâr kılındı delilik coğrafyasında
öfkeyle bellenenler, yapıp da gizlenenler
ka(la)balığa haykıran mücadelesi, acının nasırlı harfleriyle

görülmüştür: kızıl damga, yuvarlak hatlılar ordusu
Camille'in öcü alınacaktır, Rodin'e yetiştirin:

gökyüzüne tırmanmaya cesareti olmayanı
yeryüzüne mahkûm bırakmalı!..

(karar: en az bir heykeli balyozlanacak taş kalplinin!..)

Öztekin DÜZGÜN**ARADA**

Çağrı'ya

İçine doğrandığın kan boğar uzuvlarını
canın seke seke nefes çekiştirir.

% 5 alkol; (azıcık), haram değil, beden değiştirir
arpa. Ağzında gem, geriden hayat çekiştirir.

Bu seni taşıyan ayaklar, bu senden sarkan etler
öpülse de hissedilmez, içindeki kadın çekiştirir.

Gitsen, sırtın koca kamyon teşbihi
taşısan gelmez, arkandan eşarplı ev çekiştirir.

Tanım dünyan, bağının saydamlaşma uğraşı
beton eklesen belirmez, gözlerini toz çekiştirir.

Ekmeğim senindir gel, şiir seni çekiştirir.

AVARA KASNAK / FERİT EDGÜ

Seda ERİŞ

Avara Kasnak, Sel Yayıncılık tarafından basılan, sorumluluğunu Enis Batur'un yaptığı GeceYarısı dizisinin otuz birinci kitabı... Başiboş-Olumsuz Metinler alt başlığında Ferit Edgü'nün Kasım-Aralık 2002 tarihleri arasında yazdığı on üç parçalı deneme, Başiboş olarak nitelediği on üç adet kısa metin, 1988-1989 yılları arasında kaleme alınan "olumsuz cümlelerin olumluya dönüşmesinin diyalektik gelişmesi"ni örnekleyen, biçimce olumsuz olan başlıklarıyla dikkati çeken sekiz Olumsuz Metin'den oluşuyor.

Edgü 10 Kasım 2003 tarihini attığı, önsöz mahiyetinde yazdığı Bir-İki Sözcük'te kitaptaki metinleri birer avara kasnak (boşa dönen dingil) olarak nitelediğini belirtiyor, ayrıca sözü geçen önsözde okuyucuya bu metinlerin ortaya çıkışıyla ilgili açıklayıcı ifadeler yer veriyor:

"Tümünü yayımlamadan önce son bir kez okuduğumda 'bu düşünceyi yaşam buldu' diyen Nietzsche gibi bu metinleri de o neresinden bakarsanız bakın saçma sapan yaşamın kendisi doğurdu, diyesim geliyor."

Bilindiği üzere Türk Edebiyatında 1950 kuşağı öykücülerini denilince Ferit Edgü ilk akla gelen isimlerden biridir. Edgü yaşamı boyunca sadece öykü türündeki değil yazdığı roman ve deneme türündeki yapıtlarıyla da edebiyatımızda yapı taşı denebilecek eserlere imza atmıştır. Ferit Edgü'nün genel olarak yapıtlarında iç yaşantı/iç gerçeklik önemli bir yer tutar. İç yaşantı merkezli edebiyat yapması münasebetiyle, eserlerinde bunun bir uzantısı olarak bilinç akışı, iç monolog ve çağrışım tekniklerini sıklıkla kullandığı gözlenir. Hayatın saçmalığı ve anlamsızlığı salt bu yazıya konu olan yapıtın değil Ferit Edgü'nün birçok eserinin çıkış noktası ya da yolun sonunda vardığı nihai nokta olarak gösterilebilir.

Saçma ve anlamsızlık kavramlarının Türk edebiyatına girişi 1950'lerde Paris'te esmekte olan birey merkezli varoluşçuluk rüzgârının tesiriyle olmuştur. Edgü'de pek çok kuşaktaşı gibi bu etkiden pay alarak birey merkezli, toplumsal sorunların sözcülüğünü yapmaktan uzak, geleneksel dile ve kokuşmuş imgelere başkaldırarak Türk yazınında anlamca pek de açık olmayan, halk tarafından anlaşılacak gibi toplumcu-gerçekçi misyonlar edinmeden "mutlak bir özgürlükten yana" ürünler ortaya koymuştur. Bu dönemin yazarları her türlü dışsal denetimi saf dışı bırakarak, sanatını iktidar ilişkilerinden yalıtarak eserlerine varlık kazandırmışlardır. Memet Fuat'ın deyişiyle "Sanatlardaki değişmelerin dış etkenlerden, siyasal, toplumsal gelişmelerden bağımsız olarak oluştuğuna yaşamdaki değişmelerin sanat anlayışlarını etkilemeyeceğine inanan" bir kuşaktan bahsediyoruz. Durum böyleyken bu kuşağın edebiyatın aykırı, başkaldıran çocukları olarak çeşitli eleştirilere maruz kaldıkları aşikârdır. Ferit Edgü bu durumu şöyle dile getirir:

"...diyebilirim ki bir yalnızlıkta yazdık. Bireyselliğe yer olmayan bir toplumda birer aykırı olarak, birer horlanmış olarak yazdık. Kendi benzerlerimizi bulmak için yazdık. Bizim dilimizden anlayacak kişiler için yazdık. Hiçbir zaman hiçbir iktidarın yanında olmadık. Birçoklarına soyut gelse de mutlak bir özgürlükten yanaydık."

İlk basımı 2005 yılında yapılan *Avara Kasnak*'ta arka kapak tanıtım yazısında da belirtildiği üzere adı tarife gerek bırakmayan Ferit Edgü'nün çeşitli konular üzerinde kendi kendisiyle tartışır, konuşmuş gibi yazdığı kısa denemelerinden oluşuyor. Edgü'nün bu kitapta yapmak istediği avara kasnak metinleri aracılığıyla klişeleri, geleneği, tabulaşmış fikirleri, zihin eleğinin süzemediği postulatları, sorgulamayı zorunlu kılan biçimiyle yeknesaklığın bütün saçmalığını bölünebilecek tüm yapıtaşlarına ayırarak okuyucusuna göstermektedir.

"İnsanın ölçütü insan, öyle mi demişler? Peki hangi insanın ölçütü hangi insan? Dünyanın ölçütü dünya, demiyor muydun? Ben mi dedim? Unutmuşum. Hangi dünya, hangi dünyanın ölçütünden söz etmiş olabilirim? Hiçbir insan, hiçbir hayvan (ne karadakilere, ne denizdekiler ne göktekiler) hiçbir bitki, çiçek, hiçbir böcek, hiçbir bakteri, virüs, hiçbir zerrecik yok birbirinin benzeri. İnsancıl bir ölçüt de yok yaşamda. Olsa olsa şeytansı bir ölçüt var. Bizleri birbirimize düşüren, benzemezliğimizden yararlanan şeytanın ölçütü bu. Ne geveliyorsun sözcükleri ağzında, söylesene. Yalnızca birbirimize benzemediğimizi, birbirimizin olmaz olası eşi olduğumuzu, söylesene."

Antik Dönemde birey merkezli düşüncenin önünü açan, evrende mutlak doğrunun olmadığını, bu anlamda objektif bilgiye ulaşmanın imkânsız olduğunu söyleyen ve bu görüşünü de pek çok dimağda yer bırakan o ünlü aforizmasıyla (insan her şeyin, var olan şeylerin var olduklarının ve var olmayan şeylerin var olmadıklarının ölçüsüdür) belirten Yunan Filozoflarından Protagoras'ın düşüncesini ters yüz eden, bu kalıtı kendi diyalektiği ile aşmaya çalışan Edgü, düşünür kimliğiyle karşımıza çıkıyor bu metinlerde. Yukarıdaki alıntıdan da anlaşılacağı gibi insanın yaşamda ölçüt olma meselesi Edgü'nün bakış açısıyla fazlasıyla iddialı ve belki de tartışılabilir bir yargı. Var olanlar arasında birbirine tamamıyla benzeyen en az iki şey bile olmadığına göre bu ölçütün benzemezliğimize sevinen ancak bundan yararlanarak insansal ilişkilere fitne fesat karıştırmaktan zevk alan salt şeytansı bir ölçütten bahsedilebilir Edgü'ye göre.

Ferit Edgü, "Avara Kasnak" ismini verdiği on üç parçalı denemesinde olayları olguları akışına bırakarak, belirsizliklerle örülmüş bir çevrede, belirlenmiş ve objektif değerlendirmelerin bir hayli uzağında, saçmanın pençesinde, cümle yalnızlığıyla (bir söyleşisinde kendi yazdıklarında yalnızlık duygusunun daha çok bir iletişimsizlik sonucu ortaya çıktığından bahsetmiştir) dingilin boşa döndüğünü ya da her seferinde başa sardığını okuyucusuna hissettirir. Yorgundur çünkü upuzun bir yolculuktan sonra bu noktaya, bu konuma varmıştır. Yitirilenler bir tarafta kalanlar bir tarafta olmak üzere. Ama neyin yitirilip neyin bırakıldığından bihaber. Zamanla ve mekânla olan bağlarının kopukluğu ve yurtsuzluğu sebebiyle yitirebileceği hiçbir şeyi olmayanlar sınıfına ait hisseder kendini yazar. Çünkü kendisi de durup bırakılmışlıklardan değil yitirdiklerinden ibarettir ve yitik insanlar çekmiştir ömrü boyunca ilgisini:

"Yollarını yitirenler. Paralarını, pullarını yitirenler. Evlerini barklarını. Eşlerini, dostlarını yitirenler. Sevgililerini, karılarını yitirenler. Çoluk çocuklarını. Akıllarını yitirenler. Onları sizler de tanırız. Okulda kalemini, silgisini yitirmekle başlarlar. Sonra defterini kitabını. Sonra parasını. Sonra anasını, babasını. Sonra arkadaşlarını. Sonra sevgilisini. Sonra bir sevgilisini daha."

Ferit Edgü varoluşçuluk akımının etkisiyle bireyselliği yüceltici bir tavır içindedir yazdıklarında. Bilindiği üzere

GİZEMYA II

Yalnızlık üşüyor, elleri ceplerinde;
Yağmurlu sokaklarda,
Hasreti ve kederleri takmış koluna
Aylar yıllar çok çabuk mu?
Yılları sayan olmuyor,
Ne çocukluk ne gençlik, yokluk;
Dostluklar da kalmamış
Uyanınca hatırlanmayan rüyalar

Yaşlılıkta dünyaya ve maziye
Dalgınlıkla bakılır
Haklılıktır bu;
Yaşamak ince beyaz iplik makarada
Çekilince hızla, kopar, bu da var

Şiirler şarkılar ne anlatmaz ki
Bunlardan başka
Birin adı Uu'ydu
Diğer adı Ma
Ayrılıklar, üzüntüler kolay mı?
Hayal kırıklıkları.
Bu akşam brandy'le birlikte uçuyorum
Biri uçmuştu bir zamanda,
Yaydan çıkmış ok hedefi bulamadı.

Demek hayat sisli geçmiş ile nostalji
Hatıralar özlem ve mazi

Varoluşçuluk irade ve bilinç sahibi insanın irade ve bilinçten yoksun nesnelere dünyasına yani boşluğa fırlatılması ve bu saçma içinde her bir bireyin deneyimlerinin biricikliği ve teklifi içinde kendi kendisini gerçekleştirerek varlığın özen önce geldiğini ve başkalarının cehennem olduğunu sisteminin odağına yerleştirmiş bir felsefe akımıdır. Buradan hareketle Ferit Edgü bu yaklaşımı *Avara Kasnak*'ta günlük hayatın, tekdüze yaşayışın, kadın-erkek ilişkisinin içine taşıyor:

“Ben, ona birlikte olacağımızı söylemedim. Yani yaşam boyunca birlikte olacağımızı. Yani birlikte yaşayacağımızı. Aynı evi, aynı mutfağı, aynı kitaplığı, aynı yatak odasını, aynı banyoyu, aynı kenefi paylaşacağımızı. Bunu hiç kimseye söylemedim (...) Bunlar anlık birlikteliklerdir. Süreklilik amacı taşımazlar. Çünkü yaşam tarih değildir. Benim yaşamımda süreklilik yoktur. Yaşamda yalnızca hayvanlar, bitkiler, acılar, parçalanmışlıklar, düşler, sanrılar vardır. Bunlar da paylaşılmaz. Dolayısıyla bunların hiçbirisiyle ortak bir yaşamdan söz edilemez.”

Edgü, “Bunlar anlık birlikteliklerdir. Süreklilik amacı taşımazlar. Çünkü yaşam tarih değildir.” derken şimdiki zamanın, şimdi ve burada olanın önemine vurgu yapıyor, egzistansiyalistlerin zaman anlayışına koşutluk gösteriyor.

CENNETE AÇILAN DAR KAPI BİZİM DİKTATÖRÜMÜZ DE ALTIN YİYOR VE SİÇİYOR

“belki de kıyamet koptu
bizler belki de kıyamet sonrasını yaşıyoruz”
demişti Enis Bey

madem kıyamet koptu
neden hâla sarp
cennetin yolu

aklın sarayında baş tâcı edilen
tamah şan şöhret kibir
aynıdır deliliğin manzaraları

üstün insan Adolf Hitler misali
bizim diktatörümüz de
altın yiyor ve siçiyor

“önce kelimeler vardı” diyen
o mütevazı şair, yoksul İsa
Yahudilerin Kralı

delileri Kral Yolu'na saptıran
o keskin sert alevle
tutuşan hayal gücü

akıllı mı deli mi?
nutuk atmak için
kürsüye çıkan hatip

sanki Tanrı eşit kılmak için
akla ve çılgınlığa
aynı sahnede rol vermiş

sarayların entrikaları ağırlaşan gecelerinde
cellâtların solukları eksilmez bir lahza olsun hayaletler

Bir kralı bir prensi de yakalar
nagehan deliliğin kemendi

dolunay zamanı daha keskindir
kurdun dişleri cellâtin pençesi

azade değil bu haşmetli darbeden
Bizans Osmanlı Cumhuriyeti

çünkü prensi tutuşturan alev
dumanıyla boğar Hamlet'i

Serap Aslı ARAKLI

H'İÇ

babamın ve kalbimin en eski şairi Ahmet Erhan'a

aşkın ve gözlerin modası geçti balam
ne zamandır sen diye içime bakıyorum
bir ara türküyün sen bende ara ara şiir sahi
şimdi Neşet Ertaş Cemal Süreya arası bir h'içsin işte
bana bak, kız kardeşim yas tutmaz ben tutarım!

aşkın ve kalbin şirazesi bozuldu aşkalbim nane tabut
ah, ben seni sevmek için doğduydu oysa balam
ter ve toprak hiçbir şeye ait değilim sayende
sayende Ali Ekber Çiçek'i Ece Ayhan diye dinliyorum
beni unut, annem de babam da vermez beni sana!

aşkın da ölümün de rengi değişti at beni fundalıklara
at ki ağzım gül ellerim gülistan olmasın artık
ah, korkum kendime ve şairlere yadigâr kalsın
Mendilimde Kan Sesleri kimin türküsüydü sahi!
anne, babama söyle insanın sarhoşu tövbe edemez--

bana içirilen kandan bir kalp dolusu da sen iç balam!

Nevzat KONŞER

FOTOBÜS

Otobüs camlarına yapışan onca anı var
terleyen şoför, uçuşan perspektif
ağaçların yerçekimli adrenalini

sorsam söyler mi yol
teninden kimlerin geçtiğini

idrarını tutamayan bir çocuk boşalır
bütün kirlili duraklara
kapalı bir anlatıdır düşünce
en çok camlara açılır

yıprık koltuk eski desen kafa izi
terk edilmiş agorası öykünün
ayaklanmış su gibi koşar sekerek
geriye ağrısı kalır

otobüs camlarına yakışan onca anı var
inleyen yağmur, konuşan diyalektik
sesini ısırın düş ormanı.

sordum, söyledi yol
tenindeki geçmiş zamanı

üffffledi üstüme!

Alper BEŞE

BALKONDAN BALKONA

*C. Baudelaire, S. Karakoç,
E. Manet ve R. Magritte için*

yüksek mezarlara kurulmuş dirileriz
yıldızları söndürerek ulaştık aydınlığa
ışık yıllarını hesaplayan yanımız karanlıkta
kanımız dağılan sfer'in duvarlarına bulaşmış
boşlukta yüzmeyi öğretecek büyücüğü bekliyoruz

sandalyelere oturtulmuş tabutlarla çöle daldı
yeşile batmış bir serseriyle güle bulanmış bir münzevi
kaftana bürünmüş bekliyordu tahtında şiir
kent kapısında camdan bir sfenks heykeli
saracak beden ararken kefen sorular tetikte
kule ile kuyuyu buluşturmaya yazgılı cılız eller

ay altında şezlonga uzanmış taptaze ölüm
gün sulanıyor metropollerin saksılarında
özlemeyi temize çekiyor körelen kâğıtlarda ev
vahada üşüyen çocuk düşerken kendi ömründen
parmaklıklar örtüyor yüzündeki çığılığı

gölgeler ıslıkla çizilmiş sokaklara dağıldı
gergin ipler şarkısını söylüyor dirilişin
tedirgin beton denizini arayan albatroslar
bütün kokuları örtüyor ampullerin donuk ışığı
gözler bitimsiz yolların yolcusuna kilitli

Güray ÖZÇELİK

İLKBAHAR YARALARI

Sönük dönenceleriyle savrulurak geçiyordu
kül renginin mayhoş ışığını, hem
her uyanış gözlerinden akıyordu tohumların
uzun bakışlarını düğümlediği dallar
söylemezdi ne zaman ufalandığını suyun s/esine.

ben o sırada bir ölüyü oynuyordum

kırçıla düşerken maviydi yağmuru
ve çok hızlı duruyorduk karşısında
ilkbahar yaralarındaki soyulmuşluğun
kalem biraz keskin, yıpranmış siyah adımları
-pişmanlık her zaman paslı kale!

sonra gözlerinde dikenler açtı

yeşil kadının ayak bileklerindeki zehrini ve
hepsi de biraz deniz fenerine yaklaşıyordu

yüksek bir ıslık; gemicilerden beyaz şehrine
ağlayan yine sanrılara valvarıyor

İsmail Güney YILMAZ

MAĞLUP

avucunda kir var evet, tantanalı aşkın
bir irkilme, bir korku, sonra bir duyuş
ve sonra kaçan, hep sonra anlayan
tüm ihtimalleriyle bir canavar bu aklım
gecenin içine dava damlatan
eriten sessizlikte
karanlıkta hoyratlaşan son bir öç hikâyesi
zaferiyle gömülen kaçınıcı bekleyiş bu
ağzına ne kadar çok keşke yapışan
yeni bir sabaha uyanmış.

bu kadar da güneşsiz mi kalmıştı bilmem
yokluğa aptalca avunmalar bırakan sükûtumuz
durmadan sarsılıyor en güvendiğimiz burçlar
durmadan kendine bir bayrak aranıyor unutulmuşluğumuz
bir özne meselini soruyor çocukluk kahramanlıklarından
oturup da nefeslenemiyor ki bu kıraç
durup da seyredemiyor nihai öksüzlük,
dingin, sakin, havadar,
artık önlenemez seremonisini köpekleşmenin.

ehven-i şeri yok ayrılıkların
gönül alan sözleri, anlamış sedaları yok
boşalınca bir şiddeti taşır içinde
saklanıp, biriktirilmiş her ana bir sövgü açılır
kanallarından ölüncüye bir mahmurluğun.
yok! fazlası var ama azı yoktur yenilmişliğimizin
deşifre bantları teşhirdedir, kimden saklayacaksın
bir kereliğine sevilip, milyon kez kaybolmuşluğumuz!

elmasla kesilmiş camları odalarımızın elmasla.
kanasın dursun şimdi seyirlerde inkâr.
vurulsun neşe deminde gelmeyeceğe ısrarımız
çaprazdan kesilmeli bu dursuz esrar.

Mehmet KARACA

ÜÇ ÂH

Gözlerime çektiğim trenler var geniş
tutup tutup eksildiğim görüntülerde
kemiği etinden kör tırnak ile ayrık
cesetlere yolluyor kenti.

yayvan ağzıyla
güreş tutmak için bize eğik dal
yıkayıp yıkayıp yerine konduruluyor, turuncu
yokuşlar çıkınca kendi tekrarımla ağır ağır.
birkaç söz, birkaç ölüm bırakıyor masaya
yırtmacı alıcı kuş dalışlarından bir kadın
önümüzde büyük vazo, çiçeksiz
gerisinden izleyince onu
artık içinde gül.

dökülmeden vardığım toprak yüzeyinde
bellerim raylar üzerinde sergi
ve üç âh:
kırık koltuk, baş ağrısı, kirli cam.

Serdar ÇAKICIOĞLU

YONTU

her şey o kadar berrak ve derin
parıldayan bir ok gibi elimde
ruhumda ses kolumda kuvvetin
kırıldım tomurcuk gibi dilimde

nereye gitsem seninle büyürüm
içimde yas boş duvarlar
sana gizlediğim bu kelime
topraklar ve soğuk otlar

gece karanlıkta bir yontu
bir aşk şarkısı çalıyor sazım
fişekler mermiler boyalı oklar
sesimde çatlak öyle pişmanım

uyandım her yanım diri
sürsem bir tohumu ve nefesi
bir göğün içine devrilir dev
ışktan gözleri aşktan bedeni

uzakta bir kuş evi çilingiri
kent sarhoşlarından sarkan surat
bir ateş sanki dağlarda
ölü yapraklar şarap mahzenleri

dönsem ruhumu tanır mısın
saçlarımda eski bir yangın
dilimde çürüyen zehir
hayali bir savaşçının

indiğim topraklarda kan
sustum ancak o delinin
hangi suda boğulsa
dilinde saklanan sığınak

nereye gitsem seni ağlarım
başım döner ölürüm seni ağlarım
boynumda eski taş bir mala
ormanda yalnız bir kaplanım

Can KARATEK

TASTARAK

tasınıtaracağını yaratamadan âşık olmak geldi
adamın başına
ağlaşacağı yerde gülüşüyordu şimdiki hariç bütün
zamanlar

kapıları yumruklayan yolları vardı adamın

yol dediğin işaret parmağından yapılagelir
kapı dediğin tastaraklı sevgilinin gitmiş hali

SİREN*

Siren'e

bir ağrıda öpüşmüşsün belli
gözlerinde toplanmış ayrılıklar
algularınla flört ediyor şarap

ümüğüne basmış gençliğinin
belleğinin derinliğindeki trajedi
ağzın yas sofrası

hayat gecende çile
bunu taşımak
hem de ömür boyu
insanca... güç

estettik düşlerden başka
bir şey değil varlığın
umut etmenin en faydasız
sadakat

silebilir misin ellerini
sevmek denen acıyla
bakışlarında uyuyan çılgılık
masumiyetin panik atak

şarkılar söylediğin aşık gemiciler
hangi limanda demirledi yüreğini
gri yağmurlar temizlerken ormanları
ölmeni istiyordu bütün melekler

kaç uyku sonra bağışlandın
yaşlılığın süslü motiflerine
aşk renkkörü kalpte

hangi yöne dönsen
23:45
yalnızlık
kara hışırtısı
hangi yöne dokunsan
saatler sevişmenin 3'ü
beklediğin kişi
uzak odalarda

yaş körelmesi mi
iç pusulan çeyrek asırdır bozuk
öte'nin cenderesi ruhunda

adın tarihin seceresinde
dört duvar ustası
rüyalarında bir yerlerde
sirenler olmalı

temyizi mümkün olmayan yargı
yaşamak

*Siren: mitoloji'de, denizde kayalar üzerinde gemicilere
şarkılar söyleyen denizkızı

**HER KUŞ MARTI SESİ
BİÇEBİLİR DENİZİNE**

Hüseyin Alemdar için...

hovarda yıllar resimlerde sustu, kalbi dikenli otlar bürüdü
belli ki;
Hüseyin'e diyecektim, Araklı bir gece geçirmiş gibi bu
kaysı şehri!

ben diyecektim ki ona, sana perde perde sürçükeder
ettiysen, bağışla!
her sinema yalnızlığım kınında durur, dört kanatlı kuş
beslerim hatta
kimi vakitler âşık olmak bahane dağ türküleri de söyletirim
kediye
göz yumağımı çözüp çile yaparım karanfilden dönünce güz

ben diyecektim ki ona, zemheride de karanfil dudaklı olur
kadınlar,
yüzüme dökülür yaprak yaprak öpüşleri, baksanız acemi
su kuşları
sarı sıcaklarda, gözyaşı çiçeklerine bezenmiş türlü
hüzünleriyle
kimi görür gözlerinin hecesini yitirir, alır sesine katar kimi!

ben diyecektim ki ona, Allah'ın önünde beyaz bir kâğıttır
kar güya
Balıklıgöl şairin dileği, üç dilek uğuru getirsin
Hâtrı Vakti hadi,
Allah ölümlü müydü yoksa, ben de bazen kendime ölürdüm
aslında
kendine ölmek yaşamak demektir-- Allah yaşasaydı,
sever miydi beni?

ah! bir inleme dedi ki bana: *Her Kuş Martı Sesi Biçebilir
Denizine...*

[VEYSEL ÖNGÖREN'DEN İBRAHİM OLUKLU'YA MEKTUP]

Veysel ÖNGÖREN

Sevgili İbrahim,

Eli boş yanıt vermemek için soruşturma yanıtının yayınlanmasını bekledim ama bugün 13/Mart, dergi gelmedi. Bugün kente iniyorum. (Şimdi köydeyim.) Yağış ve çamur bu yıl bol. Ulaşım her zaman istendiği gibi olmuyor. Onun için hazır yol açıkken yazayım dedim.

1. Benim uyarım “yeni alanlara” yönelmek için değil. Alan zaten bir ve doğru. Ha Metin Celâl. Ha Ahmet Oktay.

2. Metin Celâl filan önemlidirler. Aynı sorundur. Bu konuda Y. Şahan ve Başaran'a katılmıyorum. Böyle düşünüldüğü için handiyse “atı alan Üsküdar”ı geçiyordu.”

3. Benim uyarım “dedim –dedim” yapısındaki tartışmaya sürüklenmemek. “Ben böyle söyledim. Sen böyle anladın” tarzı, eskiden uzun süre denendi, verimli olmadı. Ko, nasıl anlıyorsa öyle gitsin o. Ama sen, problemin ucunu bırakma, onu sürdür. Okuyucuya güven. Ne anladığı onun sorunudur. Gerçekten “anladım” dediği gibi mi anladı. Hayır. Doğrudur ama zorlandı, yön değiştirmek için öyle yapıyor. Aldanma. Sen onun zorlandığı yerden sözü sürdür.

Daha bu işin dikkati çekecek yanı kaldı mı? Yazışma bir dosya hacmine vardı. Ne zaman ve nasıl biteceği bilinmez. Bende bir yazı eksiktir. [70’li Yılların (Metin Celâl) Toplumcu Şiiri, Varlık dergisi, Kasım, 1984]. Bu yazının bir kopyasını senden (fotokopi) rica edeceğim.

A. Oktay’a gelince. Bu işte ayrıca buruk bir yan var.

Y. Şahan ve A. Haşım Akman’dan başkası bir şey demedi. Bu işte, bana öyle geliyor ki ince bir hesap var. Kimileri galiba “böyle” görememişken, aynı zamanda, A. Oktay’ın “öyle” söylemesinden hoşlandılar. Hele sabır.

Y. Şahan’ı “Yazınsal Metin ve Gerçeklik” adlı çevirisinden dolayı kutlamak gerekiyor. İşin esası o yazıda.* Sevgiyle.

13. Mart. 1987

* “Dolaylılık”, öyle A. Oktay’ın ya da Lucaks’ın dediği gibi Anka Kuşu yumurtası değil.

Not: “80 Kuşağı” olarak adlandırılan şairlerden bazılarının Varlık’ta yazdıkları, Ahmet Oktay’ın “Toplumcu Gerçekliğin Kaynakları” adlı eseri ve Mehmet Yaşar Bilen’le Karşı/Edebiyat’ta düzenlediğimiz “Şiirimizin Güncel Sorunları” adlı “dizi-söyleşi”ye göndermeler yapılıyor. Bu “dizi-söyleşi”de rahmetli Veysel Öngören’in de “Şiir ve Yenilik” adlı uzun bir yazısı yer almıştı. - İbrahim Oluklu

Sergül İbrahim,
13 Mart 1987

Eli boş yanıt vermemek için soruşturma yanıtının yayınlanmasını bekledim ama bugün 13/Mart dergi gelmedi. Bugün kente iniyorum. (Şimdi köydeyim.) Yağış ve çamur bu yıl bol. Ulaşım her zaman istendiği gibi olmuyor. Onun için hazır yol açıkken yazayım dedim.

1. Benim uyarım “yeni alanlara” yönelmek için değil. Alan zaten bir ve doğru. Ha Metin Celâl. Ha Ahmet Oktay.
2. M. Celâl filan önemlidirler. Aynı sorundur. Bu konuda Y. Şahan ve Başaran'a katılmıyorum. Böyle düşünüldüğü için handiyse “atı alan Üsküdar”ı geçiyordu.”
3. Benim uyarım “dedim –dedim” yapısındaki tartışmaya sürüklenmemek. “Ben böyle söyledim. Sen böyle anladın” tarzı, eskiden uzun süre denendi, verimli olmadı. Ko, nasıl anlıyorsa öyle gitsin o. Ama sen, problemin ucunu bırakma, onu sürdür. Okuyucuya güven. Ne anladığı onun sorunudur. Gerçekten “anladım” dediği gibi mi anladı. Hayır. Doğrudur ama zorlandı, yön değiştirmek için öyle yapıyor. Aldanma. Sen onun zorlandığı yerden sözü sürdür.

Daha bu işin dikkati çekecek yanı kaldı mı? Yazışma bir dosya hacmine vardı. Ne zaman ve nasıl biteceği bilinmez. Bende bir yazı eksiktir. [70’li Yılların (Metin Celâl) Toplumcu Şiiri, Varlık dergisi, Kasım, 1984]. Bu yazının bir kopyasını senden (fotokopi) rica edeceğim.

A. Oktay’a gelince. Bu işte ayrıca buruk bir yan var.

Y. Şahan ve A. Haşım Akman’dan başkası bir şey demedi. Bu işte, bana öyle geliyor ki ince bir hesap var. Kimileri galiba “böyle” görememişken, aynı zamanda, A. Oktay’ın “öyle” söylemesinden hoşlandılar. Hele sabır.

Y. Şahan’ı “Yazınsal Metin ve Gerçeklik” adlı çevirisinden dolayı kutlamak gerekiyor. İşin esası o yazıda.* Sevgiyle.

13. Mart 1987

İbrahim Oluklu

* “Dolaylılık”, öyle A. Oktay’ın ya da Lucaks’ın dediği gibi Anka Kuşu yumurtası değil.

TALKIM

Haftanın ortasındaki güne âşık oldum ben
Oldum işte, sormayın gerisini
Upuzun maratonlara kamçıldım içimdeki küheylanı
O küheylan bir ucube yarış için satar beni diye hep korku

Duvarlarını gözlerimle deldim sığınakların
Elâ gözlerimle, 50 yaşım şanıma yakışır bakışlarla
Hekimlere sorsanız, ipini koparan bir deliydi diyecekler sağır
kulaklarınıza
Neyi ne kadar duyduysanız başarı hanenize kazanacak
Kâr hanenizde cirit atacak mutluluk mutluluk orospuluklar
Acayip yakışacak tikiş tokuş kadehler elinize

Zerre kadar korkum yok ölümden, kanka olduk çoktan biz
Azraille de enseye tokat göte parmağımız şimdilik
Öyle bir kompliman yaptım ki, kimbilir benim yerime hangi
zavallının canı yandı
Allah'a şimdiden verdim hesabımı, öte tarafı beklemedik
Kapattık tozlanmış defterleri, helalleştik dostça
Ben sıfırdan başlayacağım günlere, o "Ya sabır" çekecek
beher aşk için

Herkes birkaç adım uzak kalacak ama
İmam bildiğini okuyacak başımda
"Melih oğlu Cihan... Melih oğlu Cihan..." diyecek
"Sen öldün, duydu mu?" diye fısıldayacak, "artık yoksun"...
Cevapsız bırakacağım mezarlığın ortasında milli kıyafetli
imamı
"Sen öyle san" diyessim gelecek, gıkım çıkmayacak ama
O talkim verirken ben çarşambaları ipe çekeceğim

Sonrası olmayacak, bir sen biliyorsun ya, öyle kalacak bu
hikâye
Allah'a atılan esaslı bir çalım gibi.

KIBLESİZ SEVGİLİ

Senin gövden daha büyüktü kelimelerden
Yazılı kayalardan düştün geceden daha okunaklı
Her gecikmiş aydınlıktan sonra titremen
Üşümüş evlerin ve alevlerin içinden geçişindendi
Kırılman belki binlerce yalmlı güneşe bölünmen
Gözlerin dalyanından fırlayan denizler gibi
Yol olsa da çıkılsa vahasından kalbimin
O denizler ki, telaşından midyeleri incisiz
Gemileri yelkensisiz bırakan açıklarda
Benim de değmişti bir vakit soğuyan cismi ateşin tenime
İlk bir kış ikindisinin o soluk elvedası
Ondandır, gövdem en uzun ayrılık ilanı kendine

Senin kalbin daha büyüktü kelimelerden
Dağ yollarından köylerden gece kelebeklerinden
Geçerek yüksek ve havalı balkonların isnat duvarlarını aşıp
İki derdest arası çift kale gazozuna maç yapabiliriz
Nasılsa her şeraitte kazanmayı aklına koymuş ifrit bir
idarenin mağluplarıyız

Uçurtma cini sevinciyle ipi göğe doğru kopmuş bir nesil
apolitik

Suya kasten eğri bir tazyik veren zihniyete kinine kadar
barıştan söz eden

Toz duman dans eden meydanlarda -ki kanatları müşteki
Kanırtarak geceyi yelesinden daha da uzatarak
Yaşadıklarımızın ucuna ekleyebiliriz düşlediklerimizi
En fazla kaç gol atılırsa devlete tek kale bir maçta gece yarısı
Öyle ağır bir bozgun ki, bitimsiz bahaneler gibi eşsiz
Öyle büyük bir isyan ki, dağıtmış sokağı bulutlar
gözlerimize

Korkuyu haritasız bırakmak için

Ey kiblesiz sevgili!

Ey kendi kavruk iklimine döndürülen zemheri!

-Gölgen düşse içime dağları serinletir-

Ahdin sokakları sarmaşıklı bir kasaba kadar güzelken
Şimdi hangi hüznübaz taşranın huysuzluk eden dilinde
birikmeli?

Ağustos 2013

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Garanti Bankası Mudanya şubesi (1050) Hesap No: 6989317 IBAN: TR 35 0006 2001 0500 0006 9893 17
Yayın Adresi	: İncirdibi Sok. Baysan Sitesi No 6 C Blok D. 7 Güzelyalı – BURSA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok. Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer – BURSA)		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özcelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.

